

Кобєлєв Олексій Миколайович

*доктор наук із соціальних комунікацій,
доцент, професор кафедри інформаційної,
бібліотечної та архівної справи,
Харківська державна академія культури,
Харків, Україна
ORCID: 0000-0002-6322-0735*

АНАЛІЗ БІБЛІОТЕКОЗНАВЧОГО ЗНАННЯ: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Розглянуто еволюція кількісно-якісних методів пізнання у науці. Обґрунтовано використання загальних наукознавчих моделей і методів, насамперед бібліометричних, для одержання когнітивної характеристики стану бібліотекознавства.

Ключові слова: бібліотекознавче знання, методологія, бібліометрія.

Для вирішення проблем, що постали перед бібліотечною сферою України, та забезпечення вибору правильної стратегії її розвитку необхідним є ретельне вивчення зовнішніх і внутрішніх чинників, що впливають на функціонування бібліотечного соціального інституту (БСІ) у сучасних соціокультурних умовах. Звісно, вказане потребує підвищення ефективності й якості досліджень, широкого застосування в бібліотекознавстві сучасного методичного інструментарію, без чого неможливий (або ускладнений) розвиток бібліотечного пізнавального процесу. У той же час варто пам'ятати, що саме цим визначається підвищення значимості досліджень щодо закономірностей розвитку бібліотечного знання, механізмів його функціонування тощо.

Мабуть, саме цим пояснюється те, що в бібліотекознавстві на даному етапі спостерігається посилення інтересу до загальних понять «інформація», «знання» та їх ознак/аспектів. Так, завдяки дослідженню проблем наукового знання протягом останніх десятиліть зроблено висновок, що в будь-якій галузі науки виникає й розвивається знання про свої специфічні об'єкти пізнання. Під час цього використовуються методи й засоби як спільні для

всієї науки, так і ті, що застосовуються лише в окремих її сферах. Тому конкретні види знання мають загальні й специфічні риси. Характерним є те, що наукове знання в усіх сферах існує як високоорганізовані системи. Знання ж хаотичні, із низьким рівнем організації не наукові, проте стають такими, тільки набувши вигляду високоорганізованої системи. Лише систематизоване знання надає можливість виявляти загальні й специфічні ознаки явищ, що досліджуються.

Бібліотекознавство, як й інші науки, є складною полісистемою, що поєднує наукове знання й організацію проведення наукових досліджень, творчі процеси і соціокультурні фактори. Це дозволяє вести мову про існування в бібліотекознавстві взаємопов'язаних і разом із тим відносно самостійних підсистем, що репрезентують різні боки даної дисципліни. Виокремлюються і розглядаються соціокультурна, семіотична, гносеологічна, культурологічна та інші підсистеми. Визначною є когнітивна, у центрі якої галузеве знання. Вона забезпечує отримання, перевірку, зберігання, передачу і використання знання в бібліотечній дійсності. Із цих позицій основним завданням бібліотекознавства, особливо за умов нової пізнавальної ситуації, можна вважати активізацію процесів вивчення будови, механізмів функціонування, шляхів отримання такого знання.

У той же час варто нагадати, що наукове знання пов'язане з теоретичною формою відображення світу. Саме в теорії відбивається достовірне наукове знання відповідно до існуючих наукових стандартів, тобто знання набуває статусу наукового, якщо воно включене до складної опосередкованої системи обґрунтувань [1, с. 7]. Розуміння теорії як системи знань, що описує і пояснює певне коло явищ і яка визначає, як правильно управляти ними [2, с. 6], дає змогу систематизувати все різноманіття накопичених бібліотекознавчих знань, поділити на певні великі блоки. З огляду на це бібліотекознавча теорія (специфічна форма бібліотекознавчого знання), як і будь-яка інша наукова теорія, покликана сформувати цілісне уявлення про закономірності й визначальні зв'язки дійсності. Отже,

виникнення у ХХ ст. теоретичного рівня бібліотекознавчого знання, перших бібліотекознавчих теорій (теорія фондів, теорія обслуговування) означало перехід бібліотечної справи на якісно новий, вищий рівень – у статус науки.

Враховуючи те, що бібліотекознавчу теорію розглядають як основний інструмент теоретико-бібліотечного мислення, особливого значення набуває аналіз загальних методологічних проблем її виникнення, еволюціонування і функціонування, які вважають ключовими з позицій розуміння процесу формування бібліотекознавчого знання на даному етапі, прогнозування шляхів його подальшого розвитку. Актуальність методологічного аналізу загальнотеоретичних понять бібліотечної науки нині зумовлена й стимулюється, крім вказаних чинників, ще й чітко вираженою тенденцією до підвищення теоретичного рівня бібліотекознавства, модернізації основ викладання бібліотечних дисциплін, необхідністю удосконалювання стандартизації бібліотечної термінології тощо. Проте в межах одного дослідження конструктивно розглянути зазначені проблеми неможливо, тому необхідно сконцентруватися на тих аспектах, вирішення яких створить передумови для подальшого методологічного аналізу бібліотечної теорії. Йдеться про вивчення когнітивної підсистеми бібліотекознавства, у центрі якої галузеве знання.

Загальновизнано, щ знання – головний результат наукової діяльності, її основний засіб та мета. Про це свідчить і та увага, яку приділяли дослідники в різні історичні епохи проблемі походження й розвитку знання в науці. Процес вивчення наукового знання відбувався спочатку в межах філософії, історії, соціології науки із використанням традиційної змістовної дослідницької техніки (філософська інтерпретація наукових фактів, аналіз наукової теорії, введення онтологічних і логіко-гносеологічних критеріїв тощо), а в середині нашого століття (йдеться про те, що наукознавство визнається комплексною “наукою про науку”) все ширшого застосування набули принципово нові методи й методики, що спираються перш за все на кількісний (бібліометричний) підхід до вивчення як науки в цілому, так і наукового знання зокрема.

У бібліотекознавстві, де простежується тенденція до нарощування методологічної бази, передусім через запозичення й адаптацію загальнонаукових методів і підходів, можна визначити два основних напрями розвитку галузевого знання на сучасному етапі: значне розширення сфери дослідження, розробка виникаючих проблем уже наявним методологічним інструментарієм; висування принципово нових проблем, зумовлених як зовнішніми, так і внутрішніми чинниками розвитку бібліотечної системи, що потребують принципово нових методів і засобів аналізу.

Активне вивчення науки з метою оптимізації її теоретичного потенціалу, як відомо, – результат того, що протягом ХХ ст. наукова діяльність не тільки сформувалася як вид інтелектуального виробництва й соціальний інститут, а й стала необхідним компонентом суспільства, без якого воно не в змозі ефективно і кардинально вирішувати проблеми свого буття і якому суспільство надає значні фінансові, матеріальні, кадрові та інші ресурси. Тому у ХХ ст. значимість досліджень, спрямованих на вивчення проблем походження, обґрунтування й розвитку наукового знання, його функцій, структури й динаміки, значно збільшилася. Знайшло це своє відображення не тільки в численних працях, що розглядають різні аспекти наукової діяльності, знання тощо, а й у виникненні нових методологічних концепцій і моделей науки і її досліджень (Г. Х. Врігта, А. Койре, Т. Куна, І. Лакатоса, К. Поппера, С.Т. Тулміна, П. Фейєрабенда, Я. Хінтики, Д. Холтона та ін.). Праці цих авторів забезпечили розвиток таким пізнавальним засобам, створили такі моделі досліджень, можливості яких, на наш погляд, у вітчизняних бібліотекознавчих дослідженнях ще не вичерпані.

Так, були змінені погляди на розвиток науки як на процес поступового накопичення й узагальнення вченими різних фактів, що сформувалися в першій половині ХІХ ст. і за якими завдання історика науки полягали в тому, щоб якомога точніше визначити час і авторів відкриттів, винаходів, нових теорій тощо. При цьому сам факт збільшення (поглиблення) наукового знання розглядався як об'єктивна, незалежна від ученого величина. Від

останніх же залежить лише швидкість прямування до об'єктивного знання, на котру, звичайно, може впливати безліч обставин: умови життя і роботи вченого, наявність у нього тих або інших забобонів, допомога або перешкоди з боку колег та ін.

Після наукової революції першої половини XX ст., коли була виявлена обмеженість існуючих уявлень про об'єктивну реальність, почався перехід від абстрактно-методологічної концепції до досліджень наукових шкіл, наукових груп і колективів [3, с. 5]. Активно розробляються адекватніші методики досліджень. Наприклад, Л. А. Марковою розглядається й аналізується одна з таких методик, а саме так звані "ситуаційні дослідження" (case studies), що набули поширення в 1970-ті рр. [4]. Найважливіша особливість цих досліджень – рішуча відмова від кумулятивної моделі розвитку науки (А. Койре один із перших, як зазначається в [5], висловив думку про некумулятивний розвиток науки). Спираючись на значний матеріал, зібраний попередниками, нові дослідники (М. Малкей [6] та ін.) показали, що кожне відкриття є результатом складного переплетіння соціокультурних, інституційних і просто побутових обставин.

Як наголошує С. Т. Тулмін, еволюціонування інтелектуальної дисципліни проходить низку послідовних історичних фаз, які мають різні набори понять, проблем і припущень, і для того, щоб простежити інтелектуальний розвиток дисципліни, необхідно, по-перше, ідентифікувати різні плеяди абсолютних припущень у сфері, що нас цікавить; по-друге, визначити їх схожість і відмінність, щоб виявити, які ознаки змінюються, а які – ні, при переході від однієї історичної фази до іншої [7, с. 84-86]. Тому однією з найважливіших особливостей сучасної історії науки і наукознавства є орієнтація на детальне вивчення повсякденного наукового життя – побуту дослідницьких лабораторій, взаємовідносин учених один з одним тощо.

Характерною особливістю досліджень науки у XX ст. є те, що в методологічному аналізі на передній план виходить суб'єкт наукової діяльності, який створює наукове знання, оскільки "...наукове знання

завантажене різними соціально-культурними компонентами, відносинами, що складаються між вченими в процесі створення ідей, гіпотез, концепцій” [3, с.74]. Наукові спеціальності подібні до інших соціальних організацій. Вони також мають свої “референтні” групи, що складаються з людей, чий індивідуальний вибір у підсумку стає вибором професії. Нове поняття, теорія чи стратегія “входять” до наукової дисципліни за таких умов, коли вони серйозно сприймаються впливовими представниками відповідного наукового напрямку. Тому сучасна інституційна популяція науки складається з елементів кількох різних типів: наукові співтовариства, посади, журнали, системи винагород, конференції тощо [7, с. 265].

Відомо, що формування поглядів ученого відбувається здебільшого під впливом підручників, важливою функцією яких є зміна соціально-культурних орієнтирів пізнавальної діяльності, а також популярних і філософських праць, що базуються на них [8, с. 141]. Їх спільною ознакою можна назвати те, що вони звертаються до вже розробленої структури проблем, даних і теорії. Підручники повинні переписуватися (цілком або частково) завжди, коли мова, структура проблем чи стандарти змінюються [9, с. 175]. Через це створення нових навчальних посібників, їх перевидання зі значними змінами й доповненнями – об’єктивний показник змінення парадигми в даній сфері наукового знання. У науці з першим прийняттям парадигми пов’язані організація спеціальних журналів, наукових співтовариств, виділення окремого курсу в академічній освіті. [9, с. 38]. Отже, і в бібліотекознавстві України зміну парадигм можна виявити по зміні рубрик у журналах, динаміки публікацій і структурі цитування, реформуванню навчального процесу, створенню нових навчальних посібників, тощо.

У свою чергу, методологія, аналізуючи структури теоретичного знання, базується на текстах наукових теорій, що історично склалися, тобто орієнтується на теоретично розвинені наукові дисципліни, оскільки в них легше простежити особливості побудови теорії, ніж у науках, що тільки почали теоретичну обробку знань. Сучасне бібліотекознавство вже досягло тієї стадії,

коли рівень теоретичного розвитку дає можливість його вивчати, спираючись на досягнення загальнонаукової методології, а значні успіхи, досягнуті під час вивчення процесів функціонування й зміни природничонаукових теорій, застосування принципу єдності основних методологічних характеристик наукового знання, дозволяють використовувати вироблені у методології природознавства структурні утворення для аналізу окремих форм як соціогуманітарного знання [5; 9] у цілому, так і бібліотекознавчого зокрема. Додамо, що при визначенні перспектив розвитку дисципліни чи наукового напрямку необхідно зважати на зміну парадигми не тільки у змісті наукових знань, а й у методах, формах і засобах наукової комунікації. Так, в одній із найважливіших праць останніх десятиліть [9] увага зосереджена не на аналізі старих структур наукового знання, а на процесі розкриття механізму його трансформації й зміни, тобто русі наукового знання.

У наукознавстві, історії, філософії й методології науки розроблена значна кількість моделей, методик, методологічних принципів системи оцінок наукових досягнень як дисциплін у цілому, так і окремих дослідників. Наприклад, Ю. Б. Татаринівим [10] розроблений комплекс із 9 показників цінності наукового знання: 1) вид об'єкта (предмета) дослідження; 2) рівень наукового пізнання, на якому проводилося дослідження; 3) структурний рівень матерії, на якому здійснювалося вивчення об'єкта (молекулярний, атомний тощо); 4) широта охоплення науковим досягненням різноманітних об'єктів і процесів матеріального світу; 5) логіко-гносеологічна форма, в якій виражене наукове досягнення, що характеризує рівень системності, упорядкування нової наукової інформації, що міститься в науковому результаті (наприклад, принцип, теорія, класифікація та ін.); 6) глибина проникнення в сутність досліджуваного об'єкта; 7) ступінь новизни наукової інформації, що міститься в результатах дослідження; 8) ступінь впливу наукового досягнення на розвиток знання в різноманітних наукових галузях, на виникнення нових напрямів досліджень тощо; 9) ступінь достовірності інформації, що міститься в науковому досягненні. На основі цих показників для оцінки значимості

наукових результатів були створені 4 вимірювальні матриці (вид наукових досягнень; об'єкт відкриття; широта охоплення; рівень новизни наукової інформації) і 3 вимірювальні шкали (рівень концептуального зрушення; ступінь проникнення в сутність явищ; ступінь достовірності наукової інформації). Також наводяться приклади упорядкування матриць і, як приклад, створена таблиця наукової значимості найважливіших астрономічних і астрофізичних відкриттів, зроблених у ХХ ст. [10].

Існують об'єктивні й суб'єктивні труднощі використання загальних наукознавчих моделей у вивченні бібліотечної науки, серед яких головною перешкодою можна назвати те, що більшість таких моделей розроблялася в межах точних і (або) технічних дисциплін, а отже, виникають проблеми з їх адаптацією до нової сфери використання. Проте, незважаючи на певні обмеження щодо можливостей розробки й використання подібних систем у бібліотекознавстві, що, як уже наголошувалося, мають певні особливості, беручи на значний дослідницький потенціал цих моделей, окремі їх елементи, принципи створення тощо можуть успішно застосовуватися в бібліотекознавчих дослідженнях. Окрім того, вважаючи бібліотекознавство такою ж наукою, як і всі інші (тому вимоги до цієї дисципліни мають бути загальними, незважаючи на її специфіку), розвиток бібліотечної теорії без спирання на досягнення загальнонаукової методології неможливий.

Починаючи з 1960–1970-х рр. паралельно з названими, зокрема змістовними, методами вивчення науки все більшого поширення набувають засоби кількісного аналізу, у першу чергу бібліометрія й наукометрія. Пов'язано це з необхідністю вироблення об'єктивних показників оцінювання результатів наукової діяльності. Найактивніше опрацьовувалася й застосовувалася методика кількісного аналізу в межах наукознавства, дисципліни, яка сформувалася в середині ХХ ст. і була покликана комплексно досліджувати процеси, що відбуваються в науці. Серед праць, що заклали основи й сприяли розвитку означеного напрямку досліджень, можна назвати доробки Д. Бернала, Ю. Гарфілда, Г. М. Доброва, М. Кесслера,

І. В. Маршаків, В. В. Налімова й З. М. Мульченко, Д. Прайса, А. Прічарда, Г. Смолла та ін.

Крім того, розробка й розвиток об'єктивних кількісних (бібліометричних, наукометричних тощо) методів є результатом загальнонаукового процесу формалізації й математизації наукового знання. Кількісний аналіз здійснюється за допомогою методів математики. По-перше, це “зовнішня математизація” – використання математичних методів для вирішення поодиноких проблем; по-друге, “внутрішня математизація” – створення методик кількісного, математичного аналізу в межах окремих дисциплін, вирішення на цій основі цілих комплексів проблем, виявлення фундаментальних законів тощо. “Математизація знання є конкретно-історичним процесом, що передбачає формалізацію основних понять, обрання абстрактних об'єктів науки, яка математизується, і на цій проведення базі кількісно-математичного аналізу емпіричних даних, розробку математичних моделей явищ, що досліджуються”... [11, с. 320]. Саме використання математики дає можливість точного кількісного опису явищ, дозволяє виробити чіткі поняття, зробити висновки, які неможливо або важко одержати іншими шляхами, а першою стадією математизації є квантифікація, з'ясування найпростіших кількісних характеристик і відносин, одним із елементів цього процесу можна вважати наукометрію й бібліометрію.

Природний характер цього явища зумовлений двома основними причинами. По-перше, у науці (і в бібліотекознавстві зокрема) відбувається процес накопичення фактичного матеріалу, що дозволяє виявити закономірності, які піддаються формалізації. По-друге, самі встановлені взаємозв'язки між явищами є надто складними, тому реалізація суто змістовних підходів як у науці в цілому, так і в бібліотекознавстві зокрема ускладнюється через свою важкооглядовість, що і пояснює застосування компактніших кількісних методів.

Варто брати до уваги й те, що властивістю знання вважається його здатність бути вираженим за допомогою мови як особливого прояву людської активності. Знаковою маніфестацією знання є текст – особливий

лінгво-логічний об'єкт, що має можливість актуалізації інформаційних масивів будь-якої потужності [1, с. 26]. Проте в умовах, коли наука оперує абстрактними об'єктами, природна мова вже не відповідає потребам її розвитку, а отже, необхідно мати спеціальні наукові мови, в яких досягається взаємооднозначна відповідність між їх мовною формою і значенням. Це досягається через формалізацію, коли виникає формальна (символічна) мова.

Формалізація дозволяє не тільки отримати точну мову, що має велике значення для систематизації пізнавального змісту й уточнення логічної структури бібліотекознавчих теорій. До речі, будь-яку систему становлення наукового знання «необхідно розглядати як підсистему змістовного процесу вироблення знання та підсистем формальних аспектів, а також їх взаємодії» [12, с. 40]. Тому метою формалізації слід визнати побудова і вираження системи знань, бо вона дає можливість узагальнити формальну структуру теорій (або їх частин), що відносяться до різних предметних галузей, і тим самим оптимізувати зусилля, спрямовані на розробку кожної теорії окремо. Зазначимо, що в наведених А. В. Зведенюком найважливіших параметрах теорії як певного виду знання формальний аспект посідає перше місце: 1) теорія є формально-логічною системою визначення; 2) операції з теорією в науці спрямовані на деталізацію, уточнення запасу інформації, який вона має, і використання його у практичній діяльності; 3) розвиток теорії завжди має свою межу, тобто будь-яку теорію, що вичерпала запас інформації, що має, неодмінно потрібно переглянути; 4) сама по собі теорія не має можливості виробити гносеологічно принципово нову інформацію [12, с. 96].

Вказані особливості стосуються всіх теорій, які в цілому класифікуються за різними ознаками. Наприклад, розрізняють теорії фундаментальні та прикладні (часткові), змістовні та формалізовані. Останні є результатом досліджень гносеологічних аспектів теорій з метою оптимізації процесів використання її потенціалу (названий другий параметр). Отже, «теорія як формалізована система – це така сукупність наукових знань, що

створена на основі законів і правил формальної логіки» [2, с. 7]. Формалізована теорія має ознаки згортаємості, при якій вона свій об'єкт і предмет може відбити за допомогою абстракцій у «чистому вигляді». У згорнутому виді ця теорія може бути відокремлена від свого базису – емпіричної і дослідницької основ (фактів, прикладів, доказів, ілюстрацій). Сама формалізація є цінним інструментом пізнання, що надає можливість отримати нові наукові дані. Історія таких наукових дисциплін, як математика, логіка, лінгвістика та інших, свідчить про те, що значна кількість формальних пояснень відкрила можливості для визначення та постановки нових проблем, часто підказувала напрями пошуків їх вирішення. Зростання наукового статусу бібліотекознавства, як уже зазначалося, ставить нові проблеми, зокрема, модернізації його методології й системи теоретичних обґрунтувань у цілому, а формалізація є одним із ефективних засобів їх вирішення.

Іншими словами, з розвитком наукового знання ми переходимо від опису сукупності слабопов'язаних явищ до системного подання досліджуваних об'єктів, а повноцінний аналіз складних, великих систем невіддільний сьогодні від використання математики. Тенденція математизації бібліотекознавства, що зумовлена загальною математизацією знання, забезпечує пізнання тих проблем бібліотечної теорії, що не можуть успішно вирішуватися без застосування математичного апарату. Зокрема, широке застосування в бібліотекознавчих дослідженнях кількісних бібліометричних методів відкриває нові можливості в аналізі бібліотечного знання й діяльності. Їх використання створює передумови для вироблення суджень про ефективність окремих наукових шкіл і на цій основі об'єктивного розподілу ресурсів, ефективної підготовки кадрів та ін. Виникає також можливість кількісно оцінювати проникнення нових концепцій, ідей і методів у різні галузі знань, вивчати мову наукових публікацій з метою відтворення інтелектуальної атмосфери епохи тощо. Саме на цій основі виникла така цікава методична процедура як метааналіз – аналіз аналізів –

коли з банків даних збирається максимально можливе число вже зроблених кимось досліджень по студійованій проблемі й здійснюється їхня сумарна обробка.

Отже, можна зробити висновок, що загальною тенденцією розвитку сучасного бібліотекознавчого пізнання є різке підвищення значення теоретичних досліджень, поглиблення процесу формалізації (математизації, логізації, кібернетизації, символізації тощо) наукового знання. Цим пояснюється актуальність вироблення сучасних комплексних засобів виявлення та оцінки тенденцій розвитку бібліотекознавства як науки, що зумовлює створення, адаптацію та використання певних формальних критеріїв як одного з основних напрямів модернізації дослідницького апарату. І цей процес належить до категорії загальнонаукових: висока динамічність розвитку сучасної науки підводить до необхідності розробляти об'єктивні кількісні методи виявлень нових напрямів досліджень.

Список використаних джерел

1. Гинецинский В. И. Знание как категория педагогики: опыт педагогической когнитологии / В. И. Гинецинский. – Ленинград : Изд-во Ленингр. ун-та, 1989. – 144 с.
2. Коротяев Б. И. Педагогика как совокупность педагогических теорий / Б. И. Коротяев. – М. : Просвещение, 1986. – 208 с.
3. Синяков С. В. Світоглядна детермінація соціального пізнання / С. В. Синяков. – Київ : [б. в.], 1998. – 192 с.
4. Маркова Л. А. Новые формы историко-научных исследований и их перспективы / Л. А. Маркова // Вопросы истории естествознания и техники. – 1987. – № 2. – С. 49-61.
5. Черняк В. Интеллектуальная революция: традиция и новации : к 100-летию со дня рождения Александра Койре / В. Черняк // Свободная мысль. – 1992. – № 9. – С. 89-97.

6. Малкей М. Наука и социология знания : пер. с англ. / М. Малкей. – М. : Прогресс, 1983. – 253 с.
7. Тулмин С. Т. Человеческое понимание : пер. с англ. / С. Т. Тулмин. – М. : Прогресс, 1984. – 327 с.
8. Юдин Б. Г. Методологический анализ как направление изучения науки / Б. Г. Юдин. – М. : Наука, 1986. – 261 с.
9. Кун Т. Структура научных революций : пер с англ. / Т. Кун . – М. : Прогресс, 1975. – 288 с.
10. Татаринов Ю. Б. Проблемы оценки значимости научных результатов (достижения современной астрономии) / Ю. Б. Татаринов // Историко-астрономические исследования. – М., 1986. Вып. 18. – С. 79-104.
11. Логико-гносеологический анализ науки / АН Каз. ССР. Ин-т философии. – Алма-Ата : Гылым, 1990. – 496 с.
12. Зведенюк А. В. Становление научного знания: гносеолог. аспекты / А. В. Зведенюк. – Ташкент : Фан, 1989. – 185 с.

Кобелев Алексей Николаевич

АНАЛИЗ БИБЛИОТЕКОВЕДЧЕСКОГО ЗНАНИЯ МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

Рассматривается эволюция количественно-качественных методов познания в науке. Обосновывается использование общих науковедческих моделей и методов, прежде всего библиометрических, для получения когнитивной характеристики состояния библиотековедения.

Ключевые слова: *библиотековедческие знания, методология, библиометрия.*

Kobelev A. N.

ANALYSIS OF LIBRARY SCIENCE KNOWLEDGE METHODOLOGICAL ASPECT

The evolution of quantitative-qualitative methods of cognition in science is considered. The use of general science-based models and methods, primarily bibliometric ones, is substantiated for obtaining the cognitive characteristics of library science.

Keywords: *library knowledge, methodology, bibliometrics.*